CITIȚI „DREPTATEA", TRIBUNĂ DE LUPTĂ ÎMPOTRIVA COMUNISMULUI!

Director
PAUL LĂZĂRESCU

Redacția și Administrația
Bd. Republicii nr. 34
București, Sector 2,
Tel. 15 03 39

4 pagini — 1 leu

Dreptatea

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC
creștin și democrat

Redactor șef
ILIE PĂUNESCU

ANUL XXII

(Seria a IV-a nr. 63)
SÎMBĂTĂ
21 aprilie 1990

buzuri electorale

Trei membri ai redacției „DREPTATEA" atacați de bandele F.S.N.

i 19 aprilie, reporterii EPTĂȚII" ION RUSU și CEA SPĂTARU, insoțiți de eporterul GHEORGHE PE- au fost atacați, de 2 ori, in una GÎRDA de Sus, județul , de grupuri de activiști l.

rgentul major de poliție ii ase „să se care" din locali- apoi a asistat, de la o oarecare distanță, la agresiune.

Reporterul ION RUSU, care a fost lovit cu un corp dur în craniu, are dureri puternice de cap și cere un examen medical urgent.

După agresiune, cei trei ziariști au fost protejați la hotelul din Cimpeni, de trei polițiști în uniformă. Cu toate acestea, poliția din Cimpeni ne-a răspuns vineri la telefon că nu știe nimic despre agresiune.

Așteptăm intervenția guvernului. Abuzurile electorale ale F.S.N. iau proporții intolerabile. Guvernul folosește din ce în ce mai des metodele din 1946, anul marelui fals electoral.

Redacția „DREPTATEA" contează în această împrejurare, pe solidaritatea colegilor din presa internă și internațională.

UN SEMNAL DE ALARMĂ!

mnalul de alarmă se trage în caz de pri- lie. Și primejdie există. Alegerile bătînd șă, este imperios necesară punerea în gardă iniei publice, pentru a nu fi tirită sub ro- rotativei propagandei feseniste.

ecare trebuie să vedem realitatea : turneele orale ale d-lui Ion Iliescu sînt organizate el mai tipic stil ceaușist, (inclusiv vizitele ueru) și reținute bine pe micul ecran. Este ient ca imaginea actualului candidat să trucată ca aceea de tristă memorie, scena- optic neprezentînd nici o diferență. Mulți- adunate îmi amintesc de o întrebare pe i-am pus-o unui soldat din „divizia celere" isă de Mussolini să lupte pe frontul sovie- — „Siete volontario ?". Răspunsul : — „No ! amente !" Transpus la noi este cazul celor întreprinderi și instituții. O altă parte sînt i activiști, membri zeloși de partid, secu- bineînțeles cu familiile lor, așa cum le-a să înțeleagă Candidatul cînd a făcut pu- contabilitatea viitorilor suporteri. Această ua parte se suprapune cu entuziasm și fi- din convingere, sitemului (bine cunoscut) ronic de amplificare pe bandă magnetică ; ronic de amplificare pe bandă magnetică ; că, retrăiesc zilele fericite, despre care noi eam că s-au terminat definitiv, cînd în rea- e... primejdia ne pindește. Nu trebuie să ăm din vedere partea oratorică, unde sînt devăr ceva diferențe, nu de esență, pentru ostul era un paranoic bilbîit care nu-și co- ase ca Demostene bețișugul perorînd pe ul mării înfuriate ; Candidatul dispune de o orie mieroasă, și-a mai corectat identitatea ică, afișează un zîmbet promițător, amăgind ajutorul omniprezent al micului ecran restul ului electoral, polarizînd întregul teritoriu n al țării.

fața ochilor îmi revine imaginea de prim a unei miini, care acoperea aproape intre- ecran ce reproducea balconul de la Baia e, zăbovind în mod expres cu tendința de ringe într-un pumn, pumnul neocomunismu- (ca și cum comunismul ar fi cînd vechi nou, după cum bate vîntul), ideologia pe candidatul o confesează fără reticență, atît nterior, cît și în străinătate.

tă ce vă așteaptă, alegători : să fiți păcăliți ă votați comunismul, pumnul cu care cinci enii ați fost molestați fizic și moral, chiar erminați. Nu vă lăsați înșelați !

Fără atac la persoane" este sloganul lansat de Emanuel Valeriu și Alexandru Stark, reporteri cosmetizați ai RTV Liberă, întrupind funcționalitatea curteană de ieri și de azi, voiajori neobosiți stipendiați din banii noștri (i se zice și bugetul statului) ca să cutreiere țara și străinătățile, dîndu-și aere de Dan Radheri ai CBS-ului american, două unelte active în a scormoni prin arhive inaccesibile altora ca să insinueze cu falsitate profesională că au obligația să pună întrebări „incomode" despre trecutul partidelor de tradiție sau chiar din trecutul persoanelor de conducere din partide neagreate, se știe de cine.

N-am auzit noi oare bine la 22 dec. 1989 legămîntul-jurămînt al candidatului fesenist făcut națiunii, cum că s-a terminat cu comunismul și toate structurile sale, pentru ca să revină sub titulaturi ca **neocomunism, comunism cu fața umană** sau **democrație originală** (sovieto-balcanică) ?

„Fără atac la persoane" ! Al cui este interesul, acum, după două luni de rafale de calomnii, de dezinformări nelucrative ? Tocmai celor cărora le este teamă că intrați în campania electorală (tot fiind Sfintele Paști) ar fi jupuiți de blana de miel și s-ar arăta cine sînt cu adevărat. Opoziția nu mai este interesată, n-a avut și n-are ce ascunde, mistifirea este de partea cealaltă.

Fără acapararea mijloacelor de propagandă electorală în stil ceaușist prin mitinguri de constrîngere prefabricată, monopolul difuzării presei, a mijloacelor de transport, convoaie de mașini pentru candidat, trenuri de manevrarea minerilor, nu cărbunilor, elicoptere care să lanseze manifeste după modelul din ziua Revoluției (să nu zicem că n-au învățat ceva), pază antrenată din vremea dictaturii plus autoinarmarea gen Gelu Voican. Pe lîngă toate acestea, o lume întreagă are ochii țintiți la alegerile noastre, ca să fie cinstite, ca să putem remonta eroziunea prestigiului internațional din ultimele luni și ca Revoluția să se dovedească la înălțimea jertfelor ei.

Alegători, gîndiți-vă bine că nu alegeți nici un președinte pînă la adoptarea unei constituții, nici un parlament, pînă tot atunci ; vă alegeți viitorul vostru și viitorul copiilor voștri, al țării pentru timp îndelungat. Dacă alegeți cu înțelepciune veți fi cinstiți de istorie, dacă greșiți, veți fi condamnați de aceasta.

ADRIAN GRIGOROPOL

Semnul electoral al P.N.Ț.-c.d. este OCHIUL

INTELECTUALI !
OAMENI DE CULTURĂ ȘI ARTĂ !
FĂURITORI DE SPIRITUALITATE ȘI CUGET ROMÂNESC !

PARTIDUL NAȚIONAL ȚĂRĂNESC — creștin și democrat a cărui activitate politică și socio-economică își are temeiurile în milenarele tradiții ale poporului român, vă cheamă să participați, ca buni fii ai acestui pămînt, la renașterea spirituală a României libere și democratice.

PARTIDUL NAȚIONAL ȚĂRĂNESC — creștin și democrat promovează renașterea noastră spirituală pe baza moralei creștine și a străvechilor tradiții de toleranță și omenie românească.

PARTIDUL NAȚIONAL ȚĂRĂNESC — creștin și democrat este pentru : libertatea deplină a creației intelectuale ; scoaterea culturii și a așezămintelor care o reprezintă de sub influența ideologiilor politice ; sprijinirea materială, necondiționată, a uniunilor de creație ; o largă circulație internațională a valorilor culturii noastre naționale ; reorganizarea întregii vieți culturale românești pe baze umanistice și democratice.

Votați P.N.Ț.-c.d. — partidul marilor tradiții românești

Manevră abilă

De ce n-a fost desființat oficial Partidul Comunist Român

Sîntem de acord că scoaterea lui în afara legii s-ar fi putut dovedi, în ultimă instanță, o măsură pripită, deși argumentul invocat atunci cînd s-a discutat chestiunea, cum că asta ar însemna o stîrbire a democrației și libertății, nu este nicidecum valabil. Oare nu tocmai pentru apărarea democrației și libertății interzicem mișcările politice de extremă dreapta ? Iar Partidul Comunist Român (mă refer la partid ca instituție și la nomenclatura ce l-a condus) nu s-a dovedit mai primejdios, mai nociv, mai dușman al libertății și democrației decît orice mișcare de dreapta ? Prin crimele săvîrșite de-a lungul celor 45 de ani, nu s-a dovedit suficient că PCR a fost un partid de extremă stînga ? Prin promovarea la conducerea sa a unor elemente criminale, extremiste, cum s-a dezvăluit a fi fost încă din tinerețe Nicolae Ceaușescu, acest partid nu s-a dovedit suficient a fi extremist ?

Credem că s-a dovedit cu prisosință.

Atunci, de ce această delimitare ? Sau considerăm extrema stîngă mai puțin periculoasă decît extrema dreaptă ? Nu s-au făcut vinovate, în egală măsură, de crime oribile împotriva propriilor popoare, împotriva umanității ? Ba da. Așa că, argumentul cu privire la o pretinsă stîrbire a libertății prin eventuala scoatere în afara legii a PCR, considerăm că nu este valabil, nu rezistă unei analize serioase, deși, la momentul respectiv, acest argument a fost acceptat și de unii lideri ai partidelor istorice.

Atunci, de ce nu s-a scos în afara legii acest partid, definitiv compromis în istoria României ?

Problema e complexă și rezolvarea, mai bine zis nerezolvarea ce s-a găsit, e de mare subtilitate. Să argumentăm.

Dacă PCR ar fi continuat să existe, ar fi acționat la lumina zilei, atunci foștii tovarăși din conducerea acestui partid ar fi trebuit să „activeze" și, eventual, să candideze la alegeri în numele partidului lor. Evident, în fața electoratului, n-ar fi avut nici-o șansă.

Lăsînd chestiunea existenței PCR netranșată, Frontul Salvării Naționale atrage în jurul său mai multe categorii de oameni : în primul rînd, toată nomenclatura fostului partid care vede, pe bună dreptate, în Front, singura ei șansă de salvare ; în al doilea rînd, pe unii foști membri ai PCR pe care Frontul se străduiește să-i convingă că partidele istorice, dacă ar veni la putere, i-ar trage la răspundere ; și, în al treilea rînd, un număr de oameni care după revoluție, dobîndind poziții ce-i avantajează, confundă aceste avantaje sau poziții cu niște cadouri făcute lor de Front, ignorînd sau uitînd că acestea sînt cuceririle revoluției, iar revoluția n-a făcut-o nicidecum Frontul, ci poporul și armata. La categoriile enumerate, mai sus, vom mai adăuga păturile, mai puțin semnificativ numericeste, dar foarte importante într-un scrutin, ale funcționarilor publici și intelectualilor care, datorită locului lor de muncă, preferă să fie, totdeauna, de partea celui mai puternic.

În felul acesta, Frontul, ca real urmaș al Partidului Comunist, se plasează mai ales în perspectiva alegerilor, într-o poziție mult mai avantajoasă decît ar fi fost desființînd partidul său, dimpotrivă, lăsîndu-l să-și continue existența.

Domnul Iliescu, în calitatea sa de fost membru al conducerii superioare a PCR, ar fi putut propune oricare dintre alternative. A preferat-o, însă, pe cea de-a treia, cea mai lesnicioasă, mai lipsită de complicații, și, totodată, cea mai avantajoasă, căci asigură continuitatea PCR și a nomenclaturii peceriste sub o formă nouă.

Și așa se explică, desigur, și refuzul de a se trece hotărît la desființarea fostului trust Carpați — care e mascat undeva în Ministerul Economiei Naționale — și, refuzul de a se lua în discuție revizuirea pensiilor foștilor activiști de frunte ai PCR (7—8 000 lei — o pensie nu din cele mai mari —, adică, de două ori cît un medic bun sau un inginer, sau un profesor universitar) și refuzul de a se publica numele informatorilor din întreprinderi și instituții (aceștia, sigur, vor vota cu FSN) și multe altele.

S-a spus de către cineva, în 12—13 ianuarie, că PCR nu trebuie interzis, nici desființat, pe motiv că el și-a încetat existența de la sine.

Nu, domnilor și frați români! PCR își continuă existența și activitatea de la sine și el este, acum, la fel că în întreaga sa existență, cel mai primejdios dușman al poporului român. La urne, poporul are șansa istorică de a scăpa de acest dușman care era gata-gata să-l conducă la exterminare.

SIMION ALEXANDRU

Bătut în mod sălbatic

Mihai Roșu, zugrav în cadrul A.C.M. sector 5, București, a plecat luni, 16 aprilie 1990, în comuna Cănești din județul Buzău. Se întîlnea cu reprezentanții a peste 20 de tineri, în satul Plopeasa — apărător al comunei Cănești și, în consecință, luase cu sine adeziuni P.N.Ț.-c.d. și manifeste pentru alegerea domnului Ion Rațiu ca președinte al României. Doi indivizi, pe nume **Ghiță Jupoi** și **Sorin Tudorache** i-au luat adeziunile și manifestele și le-au dat foc, apoi l-au bătut în mod sălbatic. O pereche de tineri l-au salvat în cele din urmă. Toată noaptea de 16 spre 17 aprilie, Mihai Roșu a stat ascuns pe cîmp, iar cei doi agresori l-au căutat „să-l termine". Din fericire, nu l-au găsit. Adresîndu-se, a doua zi, postului de poliție din Cănești, omul ordinii i-a zis că nu se bagă. Motivul : „S-ar putea să pățesc și eu la fel !"

Dacă și poliția se teme...

Cui i-e frică de noi ?

Circulă multe zvonuri și fluturași în care PNT-c.d. și celelalte partide istorice sînt așezate la dreapta, uneori insinuîndu-se chiar extremismul. Și bunul simț politic al neamului românesc intră în alarmă. Tribuna de luptă împotriva comunismului, formulare radicală, este tălmăcită drept o atitudine împotriva tuturora, o formulă agresivă.

Și totuși cititorul înțelege, dacă este atent, despre ce-i vorba. El însuși și întreg neamul nostru a rupt definitiv cu comunismul de toate culorile.

Dar în primul rînd trebuie să se înțeleagă că abia după 22 Decembrie România a scăpat de jugul țaristo-bolșevic, a devenit real independentă. Abia după 22 Decembrie România s-a lepădat de platoșa străină care-i încorseta trupul și ființa. Acel comunism de import a strivit țara și omul țării. A lupta împotriva comunismului implică, în primul rînd, asigurarea independenței țării, libertatea gîndirii, democrația rostirii. Toate forțele spirituale și politice de bună-credință se unesc pentru a ne debarasa de sechelele care încă funcționează pe structurile ruginite ale comunismului și cu oameni de aceeași factură.

A uita răul făcut țării, nu-i posibil. 45 de ani stau mărturie.

Dar a înțelege că toți membrii fostului p.c.r. sînt vinovați este o interpretare falsă. Au fost ani în care orice om care se străduia să salveze ceva trebuia să intre în partid. A fost obligat pînă și Marin Preda, care avea o ură ancestrală față de comunism. Dar secretarii de partid și directorii care colaborau direct cu securitatea (după mărturisirile unor ofițeri superiori din securitate), activiștii care pentru scaunul lor au trădat în permanență interesele națiunii, vinovații de crime politice în cei 45 de ani de tortură sînt doar cîteva zeci de mii. Ei folosesc din nou minciuna pentru diversiune, pentru generarea unor noi conflicte. Dar nici aceștia nu vor fi judecați de partidele istorice. Dacă vor fi judecați, aceasta este numai treaba justiției și nu a partidelor.

Democrația la care rîvnește poporul însă nu se poate instala și legitima printr-o cosmetică de suprafață. Programul politic al P.N.Ț.-c.d. se întemeiază pe trecutul său ca o garanție a democrației, dar el se structurează pe elementele noi, ale anilor 1990 în Europa apuseană, ca expresie tînără a unei gîndiri sincronice în viața economică, socială, politică și culturală.

„Franța nu va fi niciodată fericită dacă un om nu-și va face un punct de onoare de a vedea o Franță liberă și înțeleaptă : care aspiră ca toți oamenii săi să-și cunoască drepturile și obligațiile deopotrivă, și nu o Franță care gema văzîndu-și drepturile cele mai legitime apărate de mijloace injuste și violente", iată portretul unui om politic, făcut de André Chénier, atît de actual în momentele prin care trece România de azi.

De aceea dreptul la alegeri libere constituie prima expresie blazon a democrației „fără mijloace injuste și violente". Aviz amatorilor.

ION IUGA

ELECTORALE

Campania electorală este în toi.

Am vizionat cu toții la televizor filmul „Iisus din Nazaret" și am constatat cu mirare cum gloata a fost „manipulată" să ceară eliberarea lui Baraba criminalul.

Și a trebuit să recunoaștem cu tristețe că barbaria gloatei este de 2000 de ani aceeași.

Peste tot în București ca și în țară s-au lipit afișe electorale, fiecare partid căutînd să-și expună programul.

Dar vai, cine nu e cu Frontul e împotriva mulțimii ! Toate celelalte afișe electorale sînt puse degeaba, în cîteva ore dispar, smulse cu furie.

La Sinaia, sediul Frontului este adăpostit într-o aripă a

ANA POPESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

Despre reprezentativ

Guvernul reprezentativ îl desemnează propriu, în concepția modernă democratică, numai urna, prin votul universal, direct și secret, urna devenind un templu politic al democrației.

Dar, în mod sumar, ce ar putea însemna „reprezentativ". Desigur, istoria ne prezintă multe și variate exemple, care nu toate ar mai fi concludente pentru noi, deși încă de la greci, trecînd prin Forum, strecurîndu-se printre tiranii și deturnări la parlamentul britanic, Declarația lui Jefferson, Revoluția franceză... noțiunea e destul de precisă. În vremurile noastre aceasta a fost lărgită și adecvată. Să facem cîteva considerații, prin analogii sugestive...

Cînd W. Wilson anunța cu un suflu romantic întemeierea Ligii Națiunilor, omul acesta generos, șef de stat destoinic, nu era încă reprezentativ în ce privește acel universalism politic al Statelor Unite. America l-a refuzat și mai rămînea încă o vreme lîngă doctrina Monroe, adică, doar în America. Wilson nu era de data aceasta și în problema aceasta reprezentativ, dar era precursor ; ca șef de stat a fost refuzat, dar a rămas profesorul. Preda

OPINII

poporului american ideea, pentru a fi preluată reprezentativ de către Fr. Roosevelt. Iar Walt Whitmann chema „profetic" zodia omului democrat, răspîndit în lume, nu numai în America. E ceea ce am putea numi, proliferarea spiritului democratic, încercarea de a defrisa lumea împădurită de tot felul de tirani.

Reprezentativ înseamnă și sincronie. A corespunde în general vremurilor. Cînd spui, pentru ardeleni, epocă memorandistă, determini conturul unei „spețe" istorice. Atunci nu mai era Babeș reprezentativ ci Rațiu și ceilalți. Vasile Lucaci era „popularizat" și în cîntece. Lumea aceasta ardeleană a trăit un fior lucacian într-o anumită perioadă a istoriei. El era „tipic", adică el ne realiza atitudinile noastre. Cam toți, dacă nu chiar toți, am fi vrut să facem la fel. Școala ardeleană prin corifeii ei a fost reprezentativă, fiindcă se situa în anotimpul istoric.

Aceste considerații le-am putea înmulți și clasa după criterii diferite tocmai fiindcă există o nestatornicie a reprezentativului de-a lungul istoriei. Ceea ce democrația greacă și democrația modernă au vrut să consfințească pe plan politic, e tocmai guvernarea reprezentativului și numai atîta vreme cît rămîne co-

CORIOLAN GHEȚIE

(Continuare în pag. 4)

DIRECTORUL ZIARULUI SECURITĂȚII

Reproșam ieri Uniunii Scriitorilor, printre altele, că pe lista candidaților pentru consiliul ei de conducere se află și oameni ai securității.

În aceeași zi, unul dintre ei se dădea din nou în spectacol, cu reaua credință și brutalitatea caracteristice categoriei.

E vorba de domnul Alexandru Piru, director al ziarului „Dimineața", care figurează pe lista de candidați la numărul 171.

De cîtva timp, tipăritura condusă de domnul Al. Piru folosește fără nici o jenă foi extrase din dosarele securității, pentru a-i denigra pe conducătorii Partidului Național-Țărănesc. Oamenii acestia au fost timp de aproape o jumătate de secol ținta principală a persecuțiilor aparatului de teroare al partidului comunist. Dintre ei, cei atacati pînă acum de „Dimineața" au făcut 17 (șaptesprezece!) ani de închisoare, fără nici o întrerupere și în condițiile cele mai grele. Un singur amănunt, pentru ca cititorul să capete o idee despre ceea ce înțeleg prin condițiile cele mai grele de detenție. La închisoarea de la Rîmnicu Sărat, unde a fost ucis în TORTURI ZILNICE unul din cei mai de seamă oameni politici ai României, Ion Mihalache, au fost închisi la început peste două sute de oameni. Cînd și-a deschis în sfîrșit porțile, această temniță a supremei orori nu a putut elibera decît o jumătate de duzină de umbre cu sănătatea degradată pentru totdeauna. Unul dintre cei eliberati atunci, în 1964, e bolnav de nervi și astăzi.

Aceasta este categoria de oameni împotriva cărora își permite domnul Al. Piru să ridice mîna. În numărul de joi 19 aprilie, „Dimineata" merge pînă la a-l ataca cu obișnuita rea credință pe prietenul nostru politic de o viață Corneliu Coposu, care a fost desemnat președinte provizoriu al partidului în decembrie 1989, cînd P.N.Ț. își relua activitatea.

Corneliu Coposu e una dintre figurile de ținută morală ireproșabilă pe care hazardurile destinului l-au crutat, în anii celei mai cumplite terori. Educat în mod nemijlocit la școala lui Iuliu Maniu, dotat cu o consecvență exemplară în respectarea și aplicarea principiilor politice care l-au călăuzit pe cel mai de seamă bărbat de stat din România secolului nostru, Corneliu Coposu e, dintre liderii opoziției de azi, cel mai de temut de comuniști, pentru că e cel mai apt să conducă această țară spre o veritabilă democrație.

„Dimineața" reproducea joi un fragment dintr-o notă informativă a unui agent de securitate și un alt fragment, acesta din actele procesului Maniu-Mihalache înscenat de comuniști în 1947. Aflăm din acest ultim fragment că Maniu l-ar fi răsplătit împărătește pe „un biet informator" care îi spusese președintelui P.N.Ț. că omul de lîngă el, Corneliu Coposu, ar fi fost, după cîte **auzise** el, „agent al Siguranței". Pentru asta, Iuliu Maniu i-ar fi dat informatorului impresionanta sumă de 300 000 lei. „Dimineața" uită să menționeze că, pe vremea aceea de inflație galopantă, un bilet de tramvai ajunsese să coste 200 000 lei. Și mai uită gazeta domnului Alexandru Piru, care poate obtine cele mai senzationale documente din arhiva securității, să producă dovada reală, singura care ar avea valoare, dovada din care calitatea de agent a domnului Coposu să rezulte îndubitabil, nu din ceea ce „a auzit" un „biet informator".

Atîta vreme cît nu va publica un astfel de document, domnul Al. Piru nu va demasca, ci va calomnia. Va **continua** să-i calomnieze pe liderii național-țărănisti, pentru că securitatea se teme de ei mai mult decît de toți ceilalti opozanti ai F.S.N. Va continua, ca să vorbim exact, să servească securitatea ca în anii domniei lui Ceausescu.

Noi nu ne vom pierde vremea cu celelalte „revelații" ale „Dimineții" de joi, fiindcă și ele sînt de calitatea „dovezii" analizate mai sus.

Singură Uniunea Scriitorilor își pierde vremea — oare numai vremea ? — propunînd candidatura lui Alexandru Piru și a altora **ejusdem farinae** pentru consiliul ei de conducere.

ILIE PĂUNESCU

„Sărmanele" privatizări — desconsiderarea cooperației

Nu intervin cu scrisul pentru a stîrni polemici și nici pentru a impune ponderea „ultimului cuvînt". Doresc numai să aduc — în urma unor cercetări aprofundate — o modestă contribuție în avalansa de idei, doctrine și programe care se înfruntă astăzi în viața publică românească, îndeosebi pe seama țărănimii, agriculturii și satelor noastre : și pe cît se poate, în cuvinte puține și sobre. Actele normative privitoare la proprietatea pămîntului se fac în vederea dezvoltării agro-zootehnice și înlăturarea monopolului proprietății de stat. Aplicativ, această schimbare este complicată și se face la intervale îndepărtate : între timp, își poate face loc o anumită formă de „economie populară".

În simplitatea ei aparentă, neagricultura crea probleme multe, complicate și unele greu sesizabile. Combinată cu zootehnia și cu altele, dificultățile sporesc mult. Sătenii sînt mulți profesionali : meteorologi, agrologi, medici, mecanici etc. Apoi, natura își impune necunoscutele și imprevizibilitățile ei, pe care omul nu le poate influența și dirija.

Simplu și clar, privatizarea însemnează trecerea proprietății economice și a activităților legate de ea din sfera statului în sfera proprietății particulare, cu sau fără bani, cu anumite și sumare completări.

Asocierile absolut necesare au fost și sînt în tradiția românilor în împrejurări de muncă și viață dificile, ideea de solidaritate s-a impus ca o necesitate de rezistență și supraviețuire.

Cooperația — cuvînt de conținut și expresivitate latină — s-a definit și s-a explicat, sigur și imediat, ca soluție echitabilă a problemei social-economice. Secolul al XIX-lea a impus o formulă tehnică de organizare a asocialionalismului, la alții și la noi, inaugurată de 28 de muncitori englezi, în orășelul Rochdale din mijlocul Angliei. De acolo — și la noi — s-a preluat exemplul asocialionalismului organizat, întins în aproape toate statele europene, îndeosebi în centrul, nordul și apusul continentului, cu denumirea de cooperație.

În România — și pe linia tradițiilor noastre — s-au dezvoltat băncile populare și obștile de cumpărare și arendare de pămînt, considerate obștile de profesorul Ch. Gide de la Sorbona ca „cea mai reușită experiență de acest gen din lume", în urma călătoriei efectuată și în țara noastră.

Împrejurări asupra cărora nu stăruiesc acum, nu au favorizat dezvoltarea obștilor. Cu prilejul reformei agrare din 1920—'21 nu s-a folosit exemplul bogatei noastre experiențe asociaționiste, trecîndu-se direct la împroprietărirea individuală, cu urmări nefavorabile, cum s-a arătat după un timp relativ scurt. Asociaționismul ar fi adus la noi, în dezvoltare normală, o civilizație agricolă

VICTOR JINGA

(Continuare în pag. 4)